

De allergrootste leugen die familie is in Kleine zielen

Sander Janssens

'Van alle leugens is de familie wel de allergrootste,' wordt op het einde van *Kleine zielen* gezegd. Het sluitstuk van de Couperustrilogie die regisseur Ivo van Hove bij Internationaal Theater Amsterdam maakte, staat vanaf vanavond weer in de schouwburg.

AMSTERDAM

Sinds afgelopen weekend is Toneelgroep Amsterdam verleden tijd. Drie grote letters prijken prominent op de gevel van de schouwburg aan het Leidseplein: ITA, zoals het gezelschap nu het met de stadsschouwburg gefuseerd is, voortaan heet. Voor de acteurs verandert er overigens niet zo veel, volgens acteur Robert de Hoog. "Behalve dan dat we onze voorstellingen wat vaker in Amsterdam spelen."

Zo is de komende anderhalve week *Kleine zielen* (2017) weer te zien. Een verstikkende familieschets waarin meerdere generaties onder een dak wonen en ondanks verwoede pogingen maar niet uit hun vastgeroeste stramien kunnen breken.

Centraal personage daarin is Addy, een jonge arts aan wie iedereen zich vastklampt. Hij wordt gespeeld door De Hoog: "Addy is een continue stroom van troost, iedereen kan altijd bij hem terecht. Hij verzorgt iedereen, behalve zichzelf."

"Dat ken ik uit mijn eigen leven ook heel goed. Ik kan bijvoorbeeld goed anderen adviezen geven over de liefde, maar wanneer het over mezelf gaat ben ik altijd blind. Al die adviezen die ik anderen geef pas ik zelf nooit toe."

Noortje Herlaar

Addy's opofferingsgezindheid gaat op den duur ten koste van zichzelf. In de voorstelling zegt hij tegen zijn vrouw Mathilde: "Ik heb nooit aan mezelf behoord. Vroeger behoorde ik aan mijn ouders, nu aan jou."

De Hoog: "Ik ben er niet actief naar op zoek, maar je gaat toch nadenken over hoe je daar zelf in staat. Ik praat ook graag veel met mensen; ik lijkt ergens best veel op hem. Dat maakt het als acteur wel lastig: hoe speel je dat karakter zonder dat het emotioneel of privé wordt? Ik kan er heel somber van worden, omdat het personage me kan confronteren met mezelf. In dat opzicht is dit tot nu toe de heftigste rol die ik heb gespeeld."

Net als in *De Stille Kracht* (2015) en *De dingen die voorbijgaan* (2016), schetst *Kleine zielen* een weinig vrolijk makend beeld van hoe familieleden met elkaar samenleven. De moeder (Frieda Pittoors) zegt in haar epiloog: "Van alle leugens is de familie wel de allergrootste."

De Hoog: "En als Addy wordt gevraagd wat familie voor hem betekent, zeg ik: 'Iedereen leeft steeds meer voor zichzelf in deze tijd, dus misschien is een constructie als familie tegenwoordig wel niet meer mogelijk. Moeten we dat niet meer willen najagen.'"

Noortje Herlaar speelt zijn nichtje Gerdy, een jong meisje dat zich niet neerlegt bij de vaste patronen en verstikkingen.

Herlaar: "De spanningen en de onderlinge relaties probeert ze eigenlijk voortdurend te doorbreken. Ze is een vrije geest, ze houdt niet van dat eindeloze gewauwel over het leven en zingeving."

"Ik heb een tekst over een ziel die zoekt naar extase en grootsheid. Dat

jagen we ergens allemaal na. We willen niets liever dan altijd verliefd door de stad zweven, maar dat kan het leven natuurlijk niet zijn."

Het is inmiddels alweer negen maanden geleden dat de voorstelling voor het laatst speelde. Ter voorbereiding is er gisteravond één doorloop gedaan.

Vaker hernomen

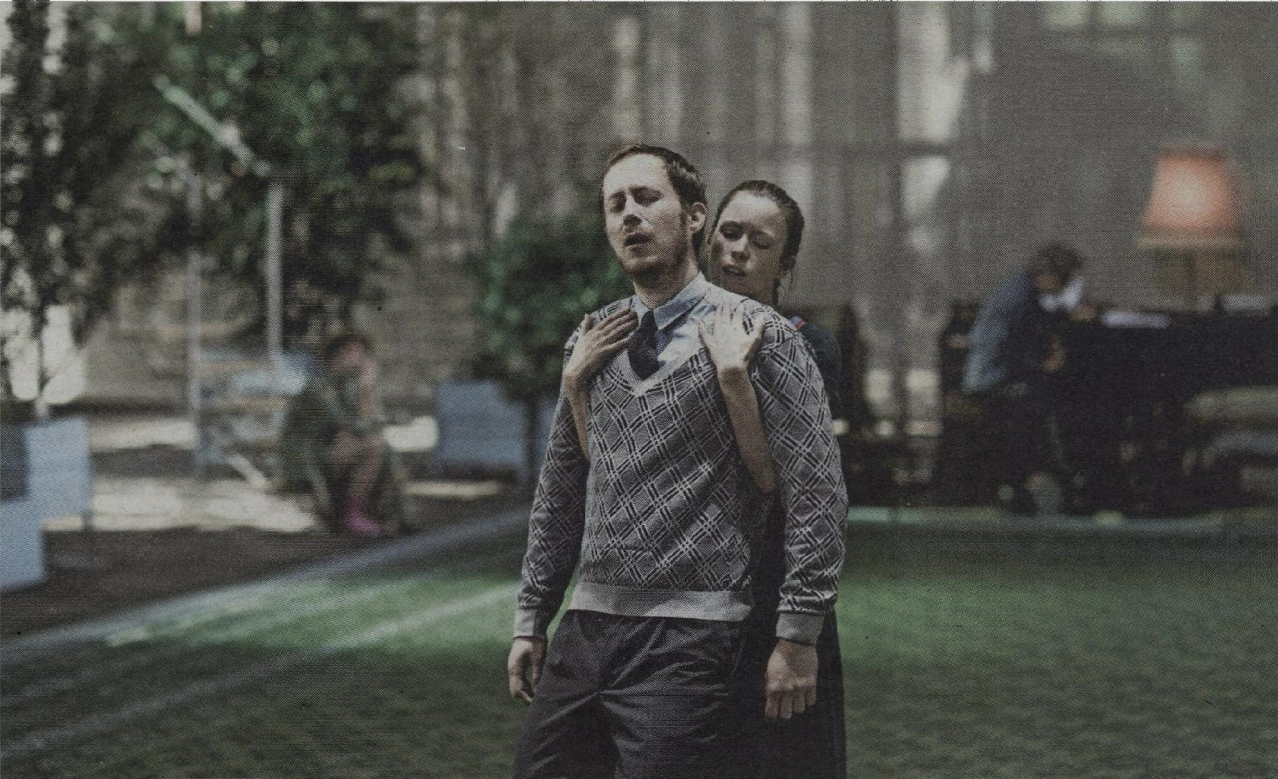
De Hoog, een paar uur daarvoor: "Ik ben altijd bang dat ik helemaal niets meer weet, maar dan kijk ik de video-registratie terug en dan valt het allemaal best mee."

De voorstellingen van ITA hebben steeds een relatief korte speellijst, waardoor ze vaker hernomen kunnen worden. De Hoog: "Het feit dat je niet weken aaneengesloten in hetzelfde stuk staat, houdt het ook vers. Mooie wijn wordt beter naarmate hij ouder wordt. Hetzelfde geldt voor voorstellingen."

Kleine zielen, t/m 2/9 te zien in Internationaal Theater Amsterdam. tga.nl/voorstellingen/kleine-zielen

'Addy is een stroom van troost. Hij verzorgt iedereen behalve zichzelf'

→ **Robert de Hoog (foto) speelt Addy, een jonge arts aan wie heel de familie zich vastklampt.**

FOTO JAN
VERSWEYVELD